

Not: Mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü alınmadan veya tespit edilmesi yasak olan yerlerde belirlenen içkili yer bölgesine ilişkin meclis kararı hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-045.02-12875535
Konu : Görüş (İçkili yer bölgesi kararının iptali hk.)

03/07/2025

... VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi : a) ... Kaymakamlığının ... tarihli ve ... sayılı yazısı.
b) ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi (b)'de kayıtlı yazınız ve ... Kaymakamlığının ilgi (a) yazısı ile; İliniz, ... ilçesi, ... Mahallesi, ... Sanayi Sitesi içinde bir bölgenin ... Belediye Meclisinin 2010 yılında aldığı kararla "içkili yer bölgesi" olarak belirlendiği, bu karar alınmadan önce Mülki İdare Amirliğine görüş sorulduğu fakat Mülki İdare Amirliğinin cevabi görüş yazısı alınmadan karar alındığı, içkili yer bölgesi olarak belirlenen alanın sanat müesseselerinin içinde yer alan bölgede olmasına rağmen Meclis Kararında bu hususun yok sayıldığı, ayrıca bu bölgede bulunan birahane işletmesinden kaynaklı çeşitli zamanlarda asayiş olaylarının meydana geldiği belirtilerek içkili yer bölgesi kararının iptal edilmesinin mümkün olup olmadığı ve bu karar istinaden verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatının geçerliliği ve kazanılmış hak olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususlarında Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde "Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

(a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, endüstri bölgesi sınırları içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını ve teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketi ile bölgede yer alan AR-GE ve tasarım faaliyetinde bulunan firmalar için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı il müdürlüklerini,

...
(g) Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,

(h) İçkili yer bölgesi: Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit

edilen ve içerisinde şarap ve bira dahil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılabilceği bölge,

...

(t) İş yeri: Ticari, sinai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,

... ” hükmü,

6 ncı maddesinde “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

...

İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

... ” hükmü,

29 uncu maddesinde “İçkili yer bölgesi, mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.

İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmü,

30 uncu maddesinde “İçkili yer bölgesi;

a) Hükümet binaları, hapishane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dohum tesisleri yakınında,

b) Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,

c) Otogar ve otobüs terminallerinde,

d) Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde, tespit edilemez.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendinde belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.” hükmü,

31 inci maddesinde “Tespit edilen içkili yer bölgesi, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından karar şeklinde tutanağa geçirilir ve karara adres bilgilerinin bulunduğu tasdiklenmiş ölçekli kroki eklenir.” hükmü,

32 nci maddesinde “...

İl özel idaresi ve belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır.

Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir.

...” hükmü,

37 nci maddesinde “Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir.” hükmü,

2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatı bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alındıktan sonra belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler; bu alanların dışında il özel idareleri tarafından verilir. Kolluk kuvveti görüşünü yedi gün içinde verir. Ruhsat talepleri bir ay içinde sonuçlandırılır. İzin alınmadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri kapatılır.” ve altıncı fıkrasında “Bu iş yerleri için düzenlenen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği yetkili kolluk kuvvetine gönderilir. Bu iş yerleri genel güvenlik ve asayiş yönünden genel kolluk tarafından denetlenir.” hükmü,

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun Kaymakamın görev ve yetkilerini düzenleyen 32 nci maddesinin (Ç) bendinde “İlçe sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının tasarrufa mütaallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi kaymakamın ödev ve görevlerindendir.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin 30/03/2011 tarihli ve E.2008/72, K.2011/59 sayılı kararında; kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni yasadaki önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, hukuka aykırı olduğu belirlenen idari işlemlerin geri alınması durumunda, işlem dolayısıyla elde edilen ve kamuya yönelik etki ve sonuç doğuran statüler hiçbir şekilde kazanılmış hak kapsamında değerlendirilemeyecektir.

Ayrıca, Danıştay Onuncu Dairesinin E:2000/2114; K: 2002/3458 nolu kararında “...

Kazanılmış hak kavramına gelince; kazanılmış hak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel kuralların bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunması anlamında kabul edilebileceğinden, kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni düzenlemeden önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekmektedir.

...” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; içkili yer bölgesinin belediye meclisince, mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belirlenmesi ve mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü alınmadan veya tespit edilmesi yasak olan yerlerde belirlenen içkili yer bölgesine ilişkin meclis kararı hukuka aykırı olduğundan mahkeme tarafından iptal edilebileceği gibi belediye meclisi tarafından yürürlükten kaldırılmasının veya (dava açma süresi içinde) geri alınmasının mümkün olduğu, öte yandan bir işletme için kazanılmış haktan bahsedebilmek için hakkın yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerektiğinden 2010 yılında mevzuat hükümlerine aykırı şekilde belirlenen içkili yer bölgesine ilişkin meclis kararına istinaden alınan işyeri açma ve çalışma ruhsatının ilgili işletme açısından kazanılmış hak olarak değerlendirilemeyeceği ve belediyesince iptal edilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

